

Základní parodontologické nástroje

Sondy

Parodontologická sonda

- k vyšetření hloubky chobotu (u zdravého parodontu zavádíme sondu do sulku)
- na 4 místech – meziobukálně, bukálně, distobukálně, orálně
- první návštěva – ještě mezioorálně a distoorálně = šestibodové měření
- tlak – 0,25 N (gentle probing – opatrná sondáž)

⚠️ podpurný aparát je velmi zranitelný, sonda snadno proniká dnem chobotu dále do tkáně

- nemluvíme o hloubce chobotu, ale o hloubce sondáže
- obvykle větší než histologická hloubka chobotu (zanícené tkáně nekladou odpor)

Vyšetření parodontální sondou

WHO sonda

- kalibrovaná barevným označením, tupá zakončená kuličkou
- dílky na pracovní části jsou oddeleny od sebe
 - 0,5/ 3,5/ 5,5/ 8,5/ 11,5 mm (určeno na CPI-TN)

Williams-Foxova sonda

- milimetrová stupnice (dělení obvykle po 1 či 2 mm)

Florida-Probe, Interprobe

- elektronické, na tlak kalibrované sondy
- měření a získávání výsledků – ve spojení s počítačem
- lepší rozlišovací schopnost (hloubka chobotů po 0,1 mm)
- reprodukovatelnost výsledku srovnatelná s manuálními sondami

Nástroje používané k očištění zubů a k odstranění zubního kamene

Scalery

- k odstranění tvrdých povrchů a k hrubé depuraci
- špičaté, velké – nelze pracovat subgingiválně bez poškození gingivy
- rovné – celá oblast horní i dolní čelisti
- zahnuté – odstranění zubního kamene z interdentálních prostorů
- srpek – trojúhelníkový průřez, 2 řezací hrany, které se sbíhají do hrotu
- hoe-scaler (motyčka)

- motykovitý nebo hákovitý pracovní konec - odstranění zubního kamene i subgingiválně bez odklopení gingivy - nelze dosáhnout dna gingiválního sulku - ostré hrany - nebezpečí poškrábání povrchu kořene

Srpek

Kyrety

- odstranění subgingiválních usazenin, nekrotického a infikovaného cementu kořene, granulační tkáně a epitelu z chobotů - drobné, zaoblený konec

univerzální kyrety

- možné použít ve všech kvadrantech chrupu na všech zubních ploškách
- nabroušené na obou stranách lžícovitěho pracovního konce
- úhel mezi dříkem a pracovní hranou = 80°
- Columbia, Langer...

speciální kyrety

- nabroušeny pouze na jedné straně – nutné zvolit správný nástroj
- úhel mezi pracovní hranou a povrchem = 80°

- úhel mezi dříkem a pracovní hranou = 60–70°
- Graceyho kyrety – číselné kódování – volba nástroje určeného přímo pro danou plošku

Dlátka

- odstranění interdentálního zubního kamene ve frontálním a přední části laterálního úseku
- např. Zerfingovo dlátko

Sada kyret

Ultrazvukové odstraňovače zubního kamene

- odstranění zubního kamene a subgingiválních konkrementů (při odklopené gingivě)
- nepoužívat k odstranění měkkých povlaků – riziko poškození tvrdých zubních tkání

princip magnetokonstrikce – ocelové / niklocelové jádro podélně rozkmitáváno v cívce, kterou prochází střídavý proud

piezoelektrický jev – deformování krystalů křemíku ve střídavém poli, kmity přenášeny na pracovní konec

- přeměna elektrického proudu na mikroskopické údery o frekvenci 25–50 kHz
- pro odstranění zubního kamene v chobotech – speciální koncovky (Slimline™) – velmi tenké, chladicí tekutina přiváděna vnitřkem nástroje až na špičku – odstranění konkrementů, redukce bakterií a jejich toxinů v chobotu a na povrchu kořene

Ultrazvuková koncovka

Airscalery

- připojují se na unit přes rychlospojku na rychloběžné kolénko, poháněny vzduchem
- max 10000 kmitů/s – není UZ oblast
- uvolňování pevně lnoucích povlaků z povrchu zubu
- nutné chlazení – nebezpečí přehřátí (až 195 °C)
- riziko kavitace (i u UZ) – pokládat koncovky na zub plošně, pracovat přerušovaně, s minimálním tlakem, používat koncovky se zaoblenými hranami

Pracovní technika při práci s ručními nástroji

- držíme je jako psací pero, prostředníčkem se opíráme o zubní řadu - vyvinutí dostatečné síly, zabránění sklouznutí nástroje (poranění pacienta nebo lékaře)
- dlátka – jemné nárazy směrem od sebe
- scalery a kyrety – tahem od apexu směrem koronárním
- po použití nástroje brousit

Odkazy

Související články

- Artikulační nástroje
- Otiskovací lžíce
- Extrakce zubu